

Aluehallintovirasto

Lapin yleiset kirjastot 2014

Toimintakatsaus

Kirjastotoimen ylitarkastaja
Satu Ihanamäki

OPETUS- JA KULTTUURITOIMI

3/2015

Lapin aluehallintoviraston julkaisu
Publikationer från Regionförvaltningsverket i Lapland

Julkaisija

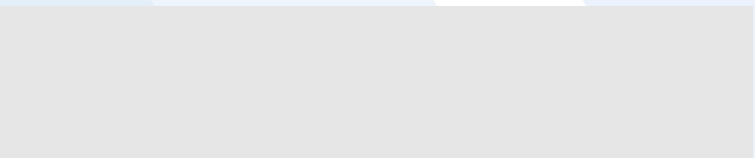
Lapin aluehallintovirasto
Opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualue

Lapin yleiset kirjastot 2014: toimintakatsaus

Satu Ihanamäki

Lapin aluehallintoviraston julkaisu 3/2015
ISSN 1799-0378 (PDF)

Rovaniemi 2015

Tekijät Kirjastotoimen ylitarkastaja Satu Ihanamäki		Julkaisu-aika 10.8.2015	
		Toimeksiantaja(t) Lapin aluehallintovirasto	
		Toimielimen asettamispäivä	
Julkaisun nimi Lapin yleiset kirjastot 2014: toimintakatsaus			
Tiivistelmä Lapissa oli 21 kuntaa ja 18 yleistä kirjastoa vuonna 2014. Sompion seutukirjaston muodostavat Pelkoseniemi, Savukoski ja Sodankylä ja Tornionlaakson seutukirjaston Pello ja Ylitornio. Pääkirjastoja oli 21, sivukirjastoja 20 ja kirjastoautoja 13. Kirjastoautopalvelua tarjottiin vuoden 2014 lopussa 17:ssä kunnassa. Kirjastoautopalvelu on tärkeä erityisesti lasten ja nuorten lukutaidon kehittymisen kannalta. Lapissa lähes 30 % koululaisista on koulukuljetusten varassa, eikä mahdollisuutta kunnan pääkirjaston käyttämiseen välttämättä ole huomioitu kuljetuksissa. Koska kouluiltakin on lakkautettu koulukirjastot lähes kokonaan, on lasten lukemisen tarjonta kirjastoautopalvelulla erityisen tärkeää. Kirjastojen aineistoja lainattiin lähes kolme miljoonaa kertaa vuonna 2014. Lainoista 14,5 % tehtiin kirjastoautoissa. Kutakin Lapin asukasta kohden aineistoja lainattiin 15,9 kertaa. Kokonaislainaus vähentyi edellisestä vuodesta 2,6 %. Kirjastojen järjestämät tapahtumat ja koulutukset olivat suosittuja. Tapahtumiin osallistui lähes 29 000 henkilöä ja koulutuksiin 13 000. Näyttelyitä järjestettiin vähän yli 200, tapahtumia yli 1 000 ja käyttäjäkoulutuksia lähes 600 kertaa. Vuonna 2014 Lapin kirjastojen palkkalistoilla oli 156,43 henkilötyövuotta. Näistä 87 % oli kirjastoammatillisen koulutuksen saaneita, ja kirjastoalan korkeakoulutuksen omaavia oli 34,8 % (kirjastoasetus edellyttää 45 %). Keskeiset tunnusluvut olivat: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Toimintakulut / asukas 66,5 euroa ▪ Kokonaislainaus / asukas 15,9 lainaa ▪ Käynnit kirjastossa / asukas 8,5 käyntiä 			
Asiasanat yleiset kirjastot, Lappi, tilastot, vuositilastot, toimintakertomukset			
ISSN (painettu)	ISBN (painettu)	ISSN (verkkojulkaisu) 1799-0378	ISBN (verkkojulkaisu)
Kokonaissivumäärä 13	Kieli suomi	Hinta	
Julkaisija Lapin aluehallintovirasto	Paino		

Sisällysluettelo

1.	Palvelupaikat.....	5
2.	Kirjastojen käyttö.....	6
	1.1. Lainaus	
	1.2. Tapahtumat ja käyttäjäkoulutus	
3.	Kokoelmat.....	7
4.	Henkilöstö.....	7
5.	Toimintakulut.....	7
6.	Kirjastojen kehittäminen.....	8
7.	Trendit ja haasteet.....	8

1. Palvelupaikat

Hallinnollisia kirjastolaitoksia oli Lapissa vuonna 2014 edelleen 18. Lapin kirjastojen toimipisteverkosto muuttui vuonna 2014 jonkin verran. Simon Maksniemeen perustettiin uusi sivukirjasto Lukutupa, ja Kemi lakkautti kirjastoauto toiminnan. Pääkirjastoja Lapissa oli edelleen 21 ja sivukirjastoja 20, joista 13 Rovaniemellä. Kirjastoautoja vuoden 2014 lopussa oli 13 ja kirjastoautopalvelua 17 kunnassa. Kirjastoautopysäkkejä oli vuoden lopussa 1331, kun Kemin 39 lakkautettua pysäkkiä vähennetään tilastosta. Kirjastot olivat auki lähes 67 000 tuntia. Tässä oli lisäystä noin 5 % vuoteen 2013 verrattuna. Omatoimiaukioloajat tilastoitiin ensimmäisen kerran vuonna 2014. Omatoimiaukioloaika tarkoittaa, että ainakin osa kirjaston kokoelmista ja palveluista on käytettävissä ilman henkilökunnan läsnäoloa. Omatoimiaukioloaika tarjottiin viidessä kirjastossa yhteensä 11 682 tuntia. Omatoimiaukioloaika tarjottiin Pellossa (Tornionlaakson seutukirjasto), Posiolla, Sodankylässä (Sompion seutukirjasto), Rovaniemen Vanttauskosken sivukirjastossa ja Ylitorniolla (Tornionlaakson seutukirjasto).

Kunta	Asukas- luku	Pää- kirjasto- ja	Sivu- kirjasto- ja	Kirjasto- autoja	Kirjasto- auton pysäkkejä	Kirjasto- autojen lainat % kaikista lainoista	Aukiolo- tunteja	Aukiolo- tunnit: Itse- palvelu
Enontekiö	1891	1	0	0	52	36,0	1880	0
Inari	6794	1	1	1	78	18,0	4907	0
Kemi	22120	1	0	1	39	10,0	2743	0
Kemijärvi	7983	1	0	1	86	11,6	2601	0
Keminmaa	8565	1	0	1	50	30,2	2411	0
Kittilä	6478	1	1	1	129	22,4	2314	0
Kolari	3885	1	0	0	65	22,9	2190	0
Muonio	2383	1	0	1	50	13,2	1995	0
Posio	3647	1	0	0	0	0,0	1360	413
Ranua	4154	1	0	1	127	30,3	2567	0
Rovaniemi	61215	1	13	2	210	10,5	15907	1367
Salla	3890	1	0	1	140	33,9	2633	0
Simo	3356	1	1	0	3	3,3	2142	0
Sompio	10976	3	2	1	102	21,8	9276	3187
Tervola	3306	1	1	0	0	0,0	1811	0
Tornio	22371	1	1	1	83	19,0	3710	0
Utsjoki	1279	1	0	1	33	31,8	1391	0
Tornionlaaks	8221	2	0	1	122	20,4	4734	6715
yht.	182514	21	20	14	1369	14,5	66572	11682

Taulukko 1. Lapin kirjastojen toimipisteet, aukiolotunnit, itsepalveluaukiolotunnit ja kirjastoautojen lainojen osuudet koko kirjaston aineistolainoista vuonna 2014.

Kirjastoautopalvelu on tärkeä erityisesti lasten ja nuorten lukutaidon kehittymisen kannalta. Lapissa lähes 30 % koululaisista on koulukuljetusten varassa, eikä mahdollisuutta kunnan pääkirjaston käyttämiseen välttämättä ole huomioitu kuljetuksissa. Koska kouluiltakin on lakkautettu koulukirjastot lähes kokonaan, on lasten lukemisen tarjonta kirjastoautopalvelulla erityisen tärkeää. Lukutaito vaikuttaa oppimiskykyyn, opintomenestykseen, ja siten lapsen koko tulevaisuuteen. Lisäksi lukeminen mm. laajentaa maailmankuvaa ja opettaa tulkitsemaan inhimillistä

elämää ja ihmissuhteita. Tutkimusten mukaan erityisesti poikien lukutaito on Suomessa heikentymässä huolestuttavasti.

Kirjastoautopalvelut ovat lasten suosiossa, mutta Lapissa palvelu on erittäin käytetty muutoinkin. Kirjastoautoista lainattiin keskimäärin 14,5 % kaikista lainoista. Vaihteluväli kuntien kesken kirjastoautolainojen osuuksissa oli 3-36 %.

Aluehallintovirastot selvittivät syksyllä 2014 omatoimikirjastopalvelujen määrää Suomen kunnissa. Omatoimikirjasto tarkoittaa, että varsinaisten palveluaukioloaikojen ulkopuolella kirjastoon pääsee joko kirjastokortilla tai sähköisellä avaimella, ja ainakin osa kirjaston aineistoista ja laitteista on omatoimisesti käytettävissä. Lapissa omatoimikirjastopalvelua oli kolmessa kunnassa ja koko maassa 20 kunnassa.

Aluehallintovirasto	Omatoimikirjastoja tarjoavien kuntien lkm
Lappi	3
Pohjois-Suomi	1
Länsi- ja Sisä-Suomi	4
Itä-Suomi	3
Lounais-Suomi	2
Etelä-Suomi	7

Taulukko 2. Olemassa olevien omatoimikirjastojen alueellinen jakautuminen Suomessa v. 2014.

Lapin kunnista Sodankylä, Pello ja Ylitornio tarjoavat asiakkaille pääsyä lehtilukusaliin aukioloaikojen ulkopuolella. Sodankylän kirjastossa on lisäksi omatoimikokoustuila, jota yhdistykset yms. voivat varata käyttöönsä. Selvityksen teon jälkeen Sallassa on avattu omatoimilehtisali, ja Ranualla ja Kolarissa varustaminen omatoimikäyttöön on käynnistymässä.

2. Kirjastojen käyttö

Lapin kirjastoissa käytiin yli 1,5 miljoonaa kertaa. Jokainen lappilainen kävi keskimäärin 8,5 kertaa. Kirjastojen verkkopalveluissa asioitiin lähes 500 000 kertaa vuoden 2014 aikana.

1.1. Lainaust

Kirjaston tunnetuin palvelu, kirjojen lainaus, oli 75 % kaikesta lainaustoiminnasta v. 2014. Aineistoja lainattiin lähes 3 miljoonaa kertaa (2 906 581). Lainoista elokuvia oli 8 %, musiikkia 4 % ja loput muuta aineistoa, kuten lehtiä ja nuotteja. Kokonaislainaus laski vuodesta 2013 2,6 %. Asukasta kohden Lapissa lainoja oli keskimäärin 15,9 asukasta kohden. Vaihteluväli kirjastojen kesken oli 11,3 – 25,2 lainaa asukasta kohden.

Lainauksesta kaunokirjallisuutta oli 52 % ja tietokirjallisuutta 22 %. Aikuisten kaunokirjojen osuus lainoista oli 24 % ja lasten kaunokirjojen 28 %. Aikuisten tietokirjojen osuus lainoista oli 18 % ja lasten tietokirjojen osuus 3 %. Aikuisten kirjojen osuus kaikesta lainauksesta oli 43 % ja lasten 31 %.

Elektronisten aineistojen määrä on yleisissä kirjastoissa vielä melko vähäinen. Kotimaisten e-kirjojen kirjastoajongelmana on mm. kustantamojen hinnoittelumallit. Myös kirjastoissa on vielä mietinnässä, miten markkinoida e-aineistoja kuntalaisille. Vuonna 2014 Lapin kirjastoista ladattiin e-kirjoja 1 130 kertaa, e-musiikkia 2 805 ja e-lehtiä 2 730 kertaa.

1.2. Tapahtumat ja käyttäjäkoulutus

Tapahtumat, käyttäjäkoulutus ja näyttelyt ovat olennainen osa kirjastojen kulttuuri- ja sivistystehtävää. Kirjastojen järjestämiin tapahtumiin osallistui lähes 29 000 henkilöä ja koulutuksiin 13 000. Näyttelyitä järjestettiin vähän yli 200, tapahtumia yli 1 000 ja käyttäjäkoulutuksia lähes 600 kertaa.

3. Kokoelmat

Kirjastojen kokoelmat sisälsivät yli 1 770 000 aineistoyksikköä, josta kirjoja oli 87 %. Uusia kokoelmia hankittiin vuoden 2014 aikana 77 552 yksikköä, joka kasvatti kokoelmia 4,4 %:lla. Sen sijaan vanhentunutta ja huonokuntoista aineistoa poistettiin 5,9 % kokoelmasta.

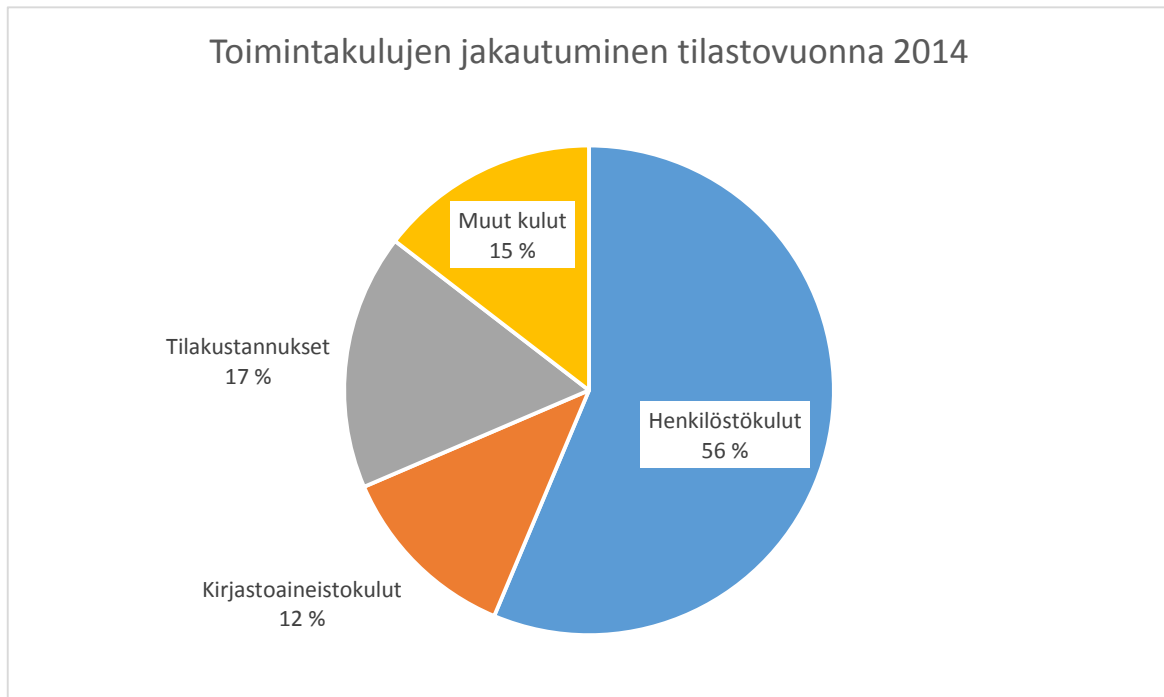
Lehtiä hankittiin reilut 4 000 vuosikertaa, joista 10 % sanomalehtiä. E-kirjoja hankittiin vähän yli 200.

4. Henkilöstö

Vuonna 2014 Lapin kirjastoissa oli 156,43 henkilötyövuotta. Näistä 87 % oli kirjastoammatillisen koulutuksen saaneita, ja kirjastoalan korkeakoulutus oli 34,8 %:lla (kirjastoasetus edellyttää 45 %). Henkilöstömäärä väheni vajaat 3 % edellisestä vuodesta. Henkilöstön täydennyskoulutuksiin osallistuttiin 4,7 kertaa henkilötyövuotta kohden vuoden aikana. Tavoite on vähintään kuusi koulutuspäivää henkilöä kohden vuodessa.

5. Toimintakulut

Kirjastojen toimintakulut olivat yhteensä vähän yli 12 000 000 euroa. Eri kululajien osuudet näkyvät kuvassa 1. Toimintakulut kasvoivat 1,8 % edellisestä vuodesta. Asukasta kohden toimintakulut olivat keskimäärin 66,50 euroa (vaihteluväli 45,20 -193,30 euroa).

Kuva 1. Lapin kirjastojen toimintakulujen jakautuminen vuonna 2014.

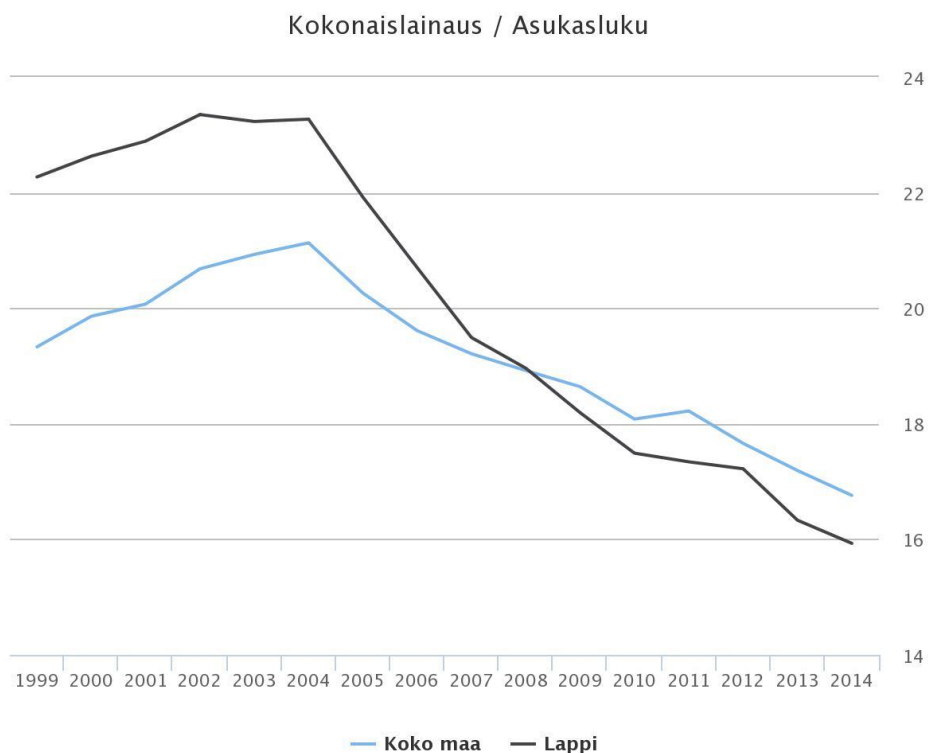
6. Kirjastojen kehittäminen

Lapin yleiset kirjastot saivat kehittämisavustuksina 206 500 euroa Lapin aluehallintovirastolta vuonna 2014. Myönnetty avustukset kohdistuivat eri kokonaisuuksiin kirjaston toiminnassa:

- digitointi 1 kehittämishanke,
- laitehankinnat 3 kehittämishanketta,
- lukemisen edistäminen 3 kehittämishanketta,
- mediakasvatus 1 kehittämishanke,
- palvelujen kehittäminen 1 kehittämishanke ja
- verkkopalvelut 1 kehittämishanke

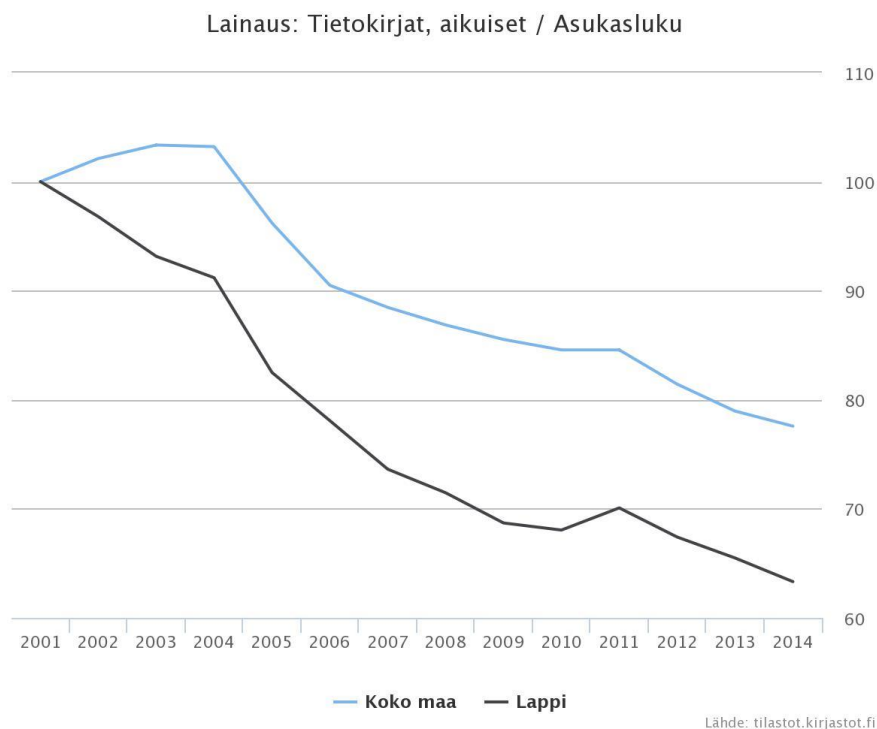
7. Trendit ja haasteet

Lapissa aineistolainaus on vähentynyt kuten koko maassa. Lapissa vähennys on tapahtunut nopeammin kuin maassa keskimäärin.

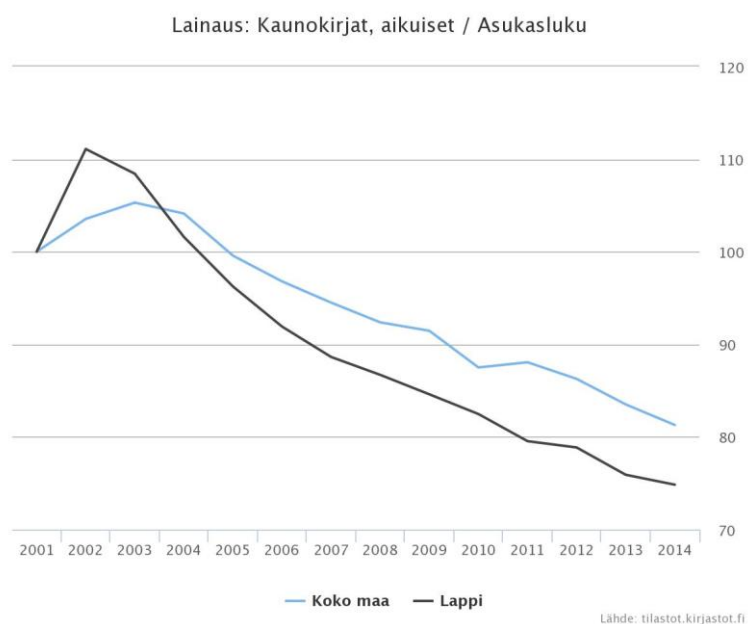

Kuva 2. Kokonaislainaus asukasta kohden Lapissa ja koko maassa vuosina 1999-2014.

Lainauksen vähenemiseen ei löydy selitystä toimipisteiden tai aukiolotuntien vähenemisestä, eikä väestörakenteen muutoksesta. Merkittävin kirjojen lukemista vähentävä tekijä lienee vapaa-ajan käyttötapojen muutoksissa sekä erityisesti digitaalisen maailman ja teknisten laitteiden muutoksessa. Erityisesti aikuisten tietokirjojen lainaus on vähentynyt. Internetin hakupalvelut ovat korvanneet kirjastojen tietopalvelut nopeissa ja melko yksinkertaisissa tiedontarpeissa. Kaunokirjallisuus sen sijaan ei ole menettänyt suosiotaan yhtä paljon, vaan sille on edelleen paljon kysyntää. Vastaavanlaisia tarinakokoelmia ei tietoverkoista löydy, varsinkaan suomen kielellä.

Kuva 3. Aikuisten tietokirjojen lainaus asukasta kohden Lapissa ja koko maassa vuosina 2001-2014 esitettynä indeksissä.

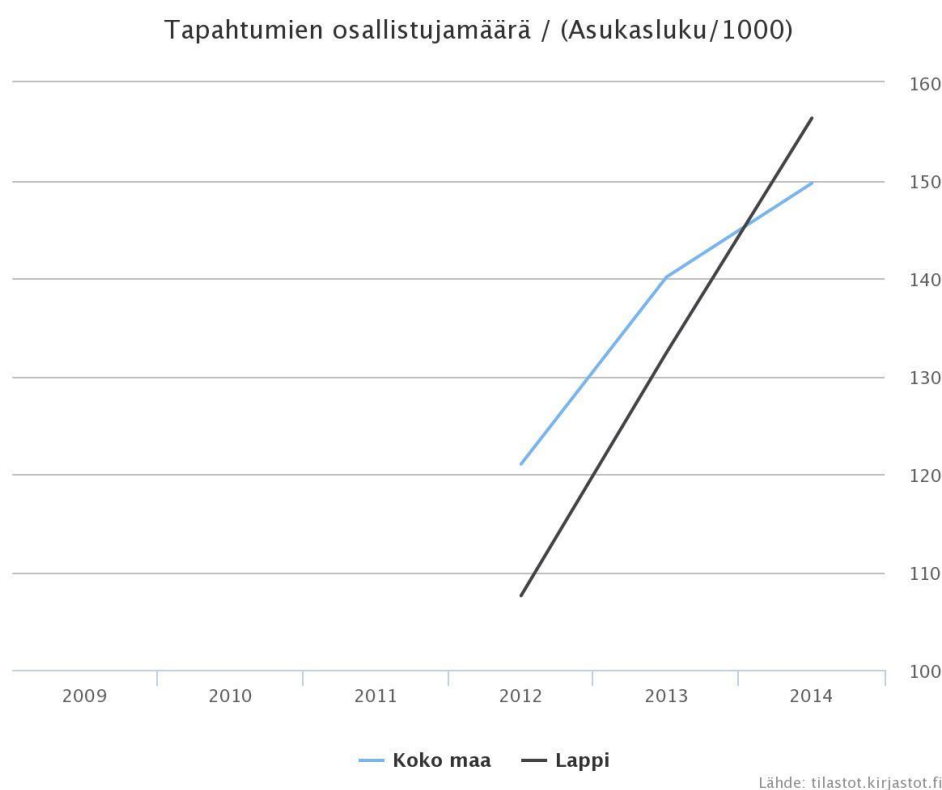

Kuva 4. Aikuisten kaunokirjojen lainaus asukasta kohden Lapissa ja koko maassa vuosina 2001-2014 esitettynä indeksissä.

Kirjastojen järjestämiä tapahtumia ja niihin osallistumista on tilastoitu vasta vuodesta 2012 lähtien, joten trendiä ei voi tilastosta vielä nähdä. Tapahtuma- ja koulutuspalvelut näyttävät olevan suosittuja ja merkittäviä kirjaston palveluja. Kirjastojen tapahtumia on kritisoitu ja vaadittu, että kirjastojen täytyy säilyä hiljaisina lukupaikkoina.

Kirjastolain (904/1998) mukaan ”Yleisten kirjastojen kirjasto- ja tietopalvelujen tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen.” Laissa ei sanota, että tehtävä on hoidettava tarjoamalla pelkästään kokoelma asiakkaiden käyttöön. Monen ihmisen elämänrytmiin ja elämäntilanteeseen sopii paremmin nauttia lyhyt hetki sivistystä ja kulttuuria yhteisöllisessä tapahtumassa, kuin lainata kirjoja kotiin ja tutustua niihin itsekseen.

Lapissa tapahtumien osallistujamäärät asukasta kohti ovat isommat kuin maassa keskimäärin. Tämä on merkittävä asia maakunnassa, jossa etäisyydet ovat erittäin pitkiä ja asutus hajallaan. Varmasti osallistujamääriin vaikuttaa se, että Lapin pienissä kunnissa ei juurikaan muuta kulttuurilaitosta kirjaston lisäksi ole, ja monissa tapauksissa kunnan kulttuuritointa hoidetaan kirjastosta käsin erilaisin yhdistelmäviroin. Myös kirjastoautoissa järjestetään tapahtumia, joten haja-asutusalueillakin on mahdollisuus osallistua niihin.

Kuva 5. Tapahtumien osallistujamäärät 1 000 asukasta kohden Lapin ja koko Suomen kirjastoissa vuosina 2012-2014.

Haasteista ilmeisin on joidenkin kuntien heikko taloustilanne, josta kirjastokin on saanut osansa joko henkilöstön niukkuutena tai hankintojen vähäisyytenä. Useissa kunnissa säästöjä on vaadittu hyvinkin nopealla aikataululla, joten säästöjä on tehty aineistohankinnoista, joista ne ovat nopeimmin saatavissa. Uutuusaineiston puute näkyy yleensä nopeasti lainauksen laskuna, mikä voi johtaa pysyvään negatiiviseen kehitykseen kirjastossa.

Lapin maakuntakirjasto on erittäin merkittävä yhteistyön ja kehittämisen ylläpitäjä alueen kirjastoille. Jossain määrin maakuntakirjaston suuntaan luodaan liikaakin paineita osaamisen ja palvelujen kehittämiseksi paikallisesti. Vastuu osaamisesta, kehittämisestä ja yhteisen tekemisen toteutuksesta on kuitenkin paikallistasolla.

Kirjastopalvelujen kriittisin menestystekijä on henkilöstö. Henkilökuntaa tulee olla riittävästi ja sen osaamisen tulee pysyä ajan tasalla. Lapin kirjastoissa henkilöstö on ikääntyvää, ja lähivuosina eläköityminen on runsasta. Lähitulevaisuuden haaste on, että eläköityvien tilalle saadaan rekrytoitua uutta osaavaa henkilökuntaa. Mahdollisuus osallistua täydennyskoulutukseen ei ole kaikissa kunnissa toteutunut. Henkilöstö on kirjaston suurin kuluerä, ja tästä sijoitetusta pääomasta tulisi pitää hyvää huolta, jotta kirjastopalvelut pysyvät mukana yhteiskunnan kehityksessä.

Lapin kirjastot tiivistävät yhteistyötään vuoden 2016 aikana, jolloin kaikki loputkin viisi kuntaa liittyvät yhteiseen kirjastojärjestelmään. Lapin kirjastoille on tarkoitus laatia strategia vuoden 2016 aikana, jota tukemaan tehdään myös osaamiskartoitus ja osaamisenkehittämissuunnitelma. Strategia ja kehittämissuunnitelma ovat välttämättömiä, jotta muuttuvaan toimintaympäristöön voidaan reagoida johdonmukaisesti ja hallitusti.

Kunta	Toimintakulut tilastovuonna / Asukasluku		Kokonaislainaus / Asukasluku		Fyysiset käynnit / Asukasluku		Hankinnat / (Asukasluku / 1000)		Tapahtumien osallistujamäärä / (Asukasluku / 1000)		Henkilötyövuodet: Kirjaston palkkaamat / (Asukasluku / 1000)	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Enontekiö	124,3	119,4	23,0	19,5	11,8	9,0	884,0	623,5	287,2	521,4	1,6	1,7
Inari	109,4	106,7	17,3	17,8	15,0	15,1	823,8	770,2	258,6	314,2	1,0	1,0
Kemi	68,0	64,2	14,1	15,1	8,1	9,2	323,2	388,7	88,0	131,2	0,7	0,7
Kemijärvi	67,5	70,1	14,0	14,0	7,9	7,3	294,7	334,3	50,2	72,4	1,0	0,9
Keminmaa	52,0	49,3	16,3	15,6	6,5	6,6	418,9	255,8	63,8	12,8	0,7	0,7
Kittilä	70,9	68,2	19,8	18,4	9,1	7,8	573,7	505,4	71,2	109,9	0,8	0,7
Kolari	77,0	77,3	18,6	18,1	8,9	8,6	606,5	574,8	259,0	272,6	1,0	1,0
Muonio	101,1	102,5	20,2	18,0	11,1	11,1	1126,1	846,0	571,8	956,8	0,9	1,0
Posio	68,9	62,1	12,4	11,8	13,7	11,5	407,4	435,4	310,3	534,7	0,9	0,8
Ranua	88,7	90,9	26,6	25,2	9,8	9,7	1247,5	1256,9	248,6	349,1	1,3	1,2
Rovaniemi	61,3	62,5	18,5	17,6	8,9	8,5	359,2	353,2	130,0	124,1	0,9	0,9
Salla	74,0	74,9	14,6	14,1	7,9	7,0	368,9	400,3	40,7	132,6	1,3	1,2
Simo	50,3	52,4	9,7	11,8	4,6	10,8	560,8	580,2	34,1	144,8	0,8	0,8
Sompio	73,1	72,2	16,1	15,1	9,4	8,8	565,5	511,5	205,0	189,8	1,0	1,0
Tervola	69,8	71,7	14,9	13,9	11,7	12,5	517,2	501,2	92,5	26,3	1,1	1,1
Tornio	42,4	45,2	10,8	11,3	4,6	4,7	256,0	247,6	91,2	120,1	0,8	0,7
Tornionlaaksi	72,1	74,7	17,4	16,6	8,8	8,7	664,4	535,0	113,3	109,2	0,9	0,9
Utsjoki	173,1	193,3	16,0	11,8	23,4	16,9	870,8	797,5	182,9	14,9	2,2	2,1
Lapin ka.	66,2	66,5	16,3	15,9	8,6	8,5	445,6	424,9	132,4	156,3	0,9	0,9
Koko maa	59,1	58,4	17,2	16,8	9,5	9,3	351,0	337,9	140,1	149,7	0,8	0,8

Taulukko3. Lapin kirjastojen keskeiset toimintaa kuvaavat luvut asukasmääriin suhteutettuina vuosilta 2013 ja 2014. Vertailukohteina ovat Lapin keskimääräiset ja koko Suomen arvot.

Lähteet

Ahola, Suvi: Lukeminen vähenee Suomessa – erot tyttöjen ja poikien välillä suurimmat maailmassa. Helsingin Sanomat. Osoitteessa <http://www.hs.fi/kulttuuri/a1410323998295>. Luettu 5.8.2015.

Kirjastolaki 904/1998. <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980904>.

Tarkiainen, Marjatta. Lapin oppilaitokset: lukuvuosi 2014-2015.

<http://www.avi.fi/documents/10191/3169453/Lapin+oppilaitokset.+Lukuvuosi+2014-2015./5bceb322-5178-4800-9ca3-1a86dce1c11e>. Luettu 5.8.2015.

Selvitys Suomen yleisten kirjastojen omatoimipalvelujen toteutumisesta 2015.

<http://www.avi.fi/documents/10191/1263926/Selvitys+Suomen+yleisten+kirjastojen+omatoimipalvelujen+toteutumisesta+2015/0ae53ecd-c2ff-4088-b315-ba7b73cb7205>

Suomen yleisten kirjastojen tilastot. <http://tilastot.kirjastot.fi>.

Lapin aluehallintovirasto
PL 8002 (Käyntiosoite Valtakatu 2)
96101 ROVANIEMI

Puhelin: 0295 017 300

Faksi: 016 319 513

Sähköposti: kirjaamo.lappi@avi.fi

Internet: <http://www.avi.fi/lappi>